

Mottagare

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Gymnasieskolans utbildningsutbud 2026/2027

Förlag till beslut

Utbildningsutbudet för läsåret 2026/2027 godkänns.

Sammanfattning

Enligt skollagen och Skolverkets riktlinjer ska huvudmannen säkerställa att gymnasieskolans utbildningsutbud svarar mot såväl elevernas efterfrågan som arbetsmarknadens behov, samtidigt som resurserna används på ett effektivt och ansvarsfullt sätt.

Wisbygymnasiets utbildningsutbud bedöms i hög grad motsvara dessa krav. Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår därför att utbudet för läsåret 2026/2027 behålls oförändrat (se bilaga 1). Antalet utbildningsplatser fastställs efter det genomförda gymnasievalet i februari, i syfte att dimensionera utifrån efterfrågan och behov. Genom ett nära samarbete mellan Wisbygymnasiet och Vuxenutbildningen säkerställs att utbudet är kostnadseffektivt, strategiskt dimensionerat och av hög kvalitet.

Inledning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fastställer årligen det utbildningsutbud, program och inriktningar, som ska erbjudas inom gymnasieskolan inför kommande läsår. För att säkerställa ett långsiktigt stabilt och hållbart utbildningsutbud är huvudprincipen att utgå från det utbud som nämnden beslutat om för innevarande läsår. Förändringar i utbudet kan påverka verksamhetens möjligheter att upprätthålla en ekonomi i balans. Enligt skollagen ska beslut om utbildningsutbud baseras på både elevernas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Det innebär att avsteg från principen om kontinuitet kan vara nödvändiga. Då elevantalet på flera program har nått en kritisk organisatorisk och ekonomisk nivå krävs särskilda resurser för att möjliggöra en utökning av dessa utbildningar.

Det utbud som fastställs inför gymnasievalet utgör ett erbjudande. Det innebär att nämnden, vid sitt sammanträde i mars 2026, kan fatta beslut om att inte starta ett program eller en inriktning.

Elevolymer

Elevunderlaget i gymnasieskolan förväntas öka under de kommande åren. Inför läsåret 2026/2027 förväntas elevantalet i årskurs 1 öka med 21, till cirka

606 elever. Totalt på Wisbygymnasiet beräknas antalet elever öka med cirka 130 till år 2026 och med ytterligare 80 till år 2027.

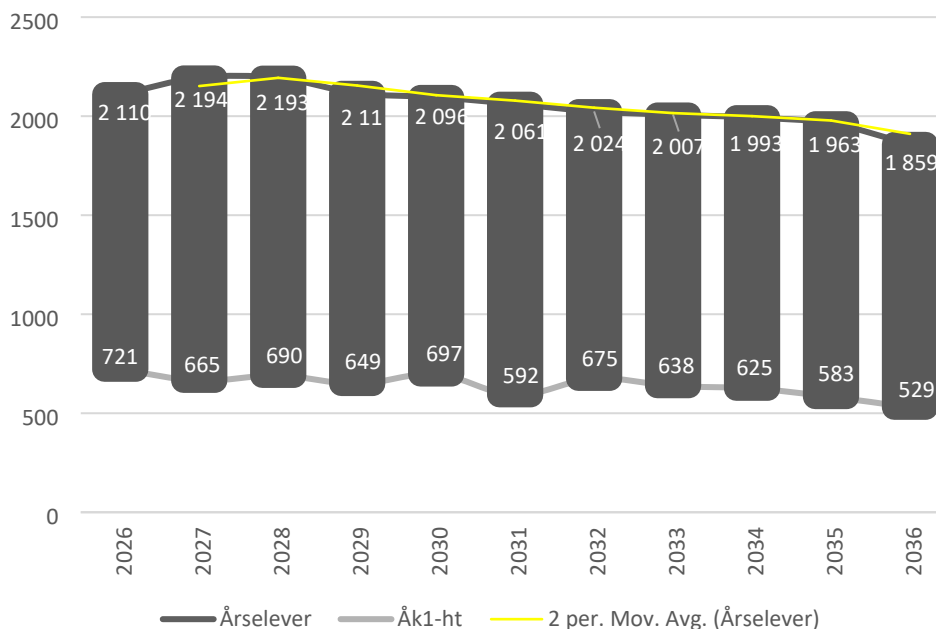

Diagram. Elever folkbokförda på Gotland som är inskrivna i de tidigare skolformerna. Statistiken är hämtad från elevregistreringsprogrammet Edlevo.

	2025	2026	2027	2028
Årselever totalt	1614	1744	1823	1827
Årselever åk 1	585	606	559	580
Förändring åk 1		+21	-47	+21

Tabell. Prognosticerat elevantal på Wisbygymnasiet från och med 2026.

Bedömning av arbetsmarknadens behov

Skolverket tog 2023 fram regionala planeringsunderlag för huvudmannen att utgå från vid beslut om utbud och dimensionering av gymnasial utbildning. Underlagen bygger bland annat på Statistikmyndigheten SCB:s, kommunernas och branschorganisationernas bedömning hur tillgång och efterfrågan på gymnasialt utbildade på Gotland väntas utvecklas på sikt.

Skolverkets iakttagelser och rekommendationer för Gotland:

- Utbudet bör förändras så att 50% av eleverna går högskoleförberedande program och 50% går yrkesprogram, jämfört med nuvarande fördelning på 57% respektive 43%.
- Ett industritekniskt program bör inrättas.

- Programinriktat val och yrkesintroduktion bör anpassas så att de i högre grad matchar prioriterade yrkesområden.
- Könsfördelningen är sned inom flera utbildningar, vilket riskerar påverka arbetsmarknaden negativt.

Svenskt arbetsmarknadsanalytiskt centrum (Svamac) har under 2025 genomfört en undersökning av arbetskraftsbehovet på Gotland. Analysen pekar på att de flesta näringsgrenar förväntas ha en negativ arbetskraftsbilans. Ett undantag är dock branschen privata tjänster, där prognosen visar positiva differenser under flera av de kommande åren. Inom de offentliga tjänsterna, särskilt vård, omsorg och sociala tjänster, framträder däremot en obalans mellan nytillträdande och åldersavgångar. Detta riskerar att förstärka redan befintliga utmaningar inom sektorn och skapa ökade rekryteringssvårigheter framöver.

Jämfört med många andra regioner uppvisar dock Gotland i övrigt en relativt god strukturell balans i arbetskraftsförsörjningen, sett till både branscher och yrken. För att möta framtidens behov är det dock av stor vikt att elever redan under skoltiden får tillgång till tydlig och relevant yrkes- och arbetsmarknadsinformation. En sådan grund stärker deras förutsättningar att göra väl underbyggda val av utbildning och framtida yrkesväg.

Gymnasieskolan på Gotland har i detta sammanhang en central roll. Med ett brett utbildningsutbud som omfattar nästan samtliga nationella gymnasieprogram erbjuder Wisbygymnasiet eleverna goda möjligheter att finna en utbildning som svarar mot både individuella intressen och arbetsmarknadens långsiktiga behov.

Program	Etablerade (%)	I högskolestudier (%)	Examen-frekvens (%)	Elevers efterfrågan	Arbetsmarknadslägen (Skolverket)	Arbetsmarknadslägen (Svamac 2025)	Skolverkets rekommendation
Barn & fritid (BF)	68	15	74	Ökande	Balans 2035	Underskott	Behåll (5%)
Bygg & anläggning (BA)	73	10	76	Stabil	Brist 2035	Överskott	Öka (4→5%)
El & energi (EE)	82	5	82	Stabil	Brist 2035	Underskott	Öka (5→6%)
Fordon & transport (FT)	75	6	73	Stabil	Balans 2035	Underskott	Öka (4→5%)
Försäljning & service (FS)	64	12	68	Ökande	Balans	Balans	Minska (4→3%)
Hotell & turism (HT)	52	9	60	Ökande	-	-	Minska (3→1%)
Industri teknik (IN)	78	5	70	-	Brist redan idag	Underskott	Öka (0→3%)
Naturbruk (NB)	70	15	75	Stabil	Brist 2035	Underskott	Öka (6→7%)
Restaurang & livsmedel (RL)	60	10	65	Stabil	Balans	Överskott	Behåll (5%)
VVS & fastighet (VF)	74	6	80	Litet program	Brist 2035	Underskott	Öka (2→4%)
Vård & omsorg (VO)	85	5	85	Stabilit	Brist 2035	Underskott	Öka (3→4%)
Ekonomi (EK)	28	55	91	Minskande	Risk för överskott	Risk för brist	Behåll (11%)

Estetiska (ES)	44	44	80	Stabil	Risk för överskott	Risk för brist	Minska (7→5%)
Humanistiska (HU)	27	60	88	Litet program	Risk för överskott	Risk för brist	Behåll (2%)
Naturvetenskap (NA)	10	78	93	Stabil	Risk för överskott	Risk för brist	Minska (11→9%)
Samhällsvetenskap (SA)	27	60	89	Stabil	Risk för överskott	Risk för brist	Minska (17→15%)
Teknik (TE)	79	15	88	Stabil	Risk för överskott	Risk för brist	Minska (10→8%)

Tabell. Sammanställning av Skolverkets planeringsunderlag och Svamac bedömning av arbetsmarknadsläget.

Under 2026 kommer Skolverket att publicera ett nytt planeringsunderlag för Gotland.

Gymnasieskolans nationella program

Barn- och fritidsprogrammet

Det råder en fortsatt efterfrågan av examinerade elever från barn- och fritidsprogrammet. En orsak är den utbildningsväxling som pågår inom verksamheter där barn- och fritidsutbildade arbetar idag. Antal utbildningsplatser har under de senaste åren utökats från 16 till 25.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för 2026 förblir oförändrat, med inriktningen Pedagogiskt och socialt arbete.

Bygg- och anläggningsprogrammet

Det råder fortsatt efterfrågan på byggutbildad arbetskraft på Gotland. Skolverket rekommenderar en utökning av antalet platser på bygg- och anläggningsprogrammet. I nuvarande lokaler är en sådan ökning emellertid ej möjlig. Redan idag arbetar man, på grund av lokalbrist, med externa projekt i högre utsträckning än vad som är önskvärt utifrån ett utbildningsperspektiv.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för 2026 förblir oförändrat, med inriktningarna Anläggningsfordon, Husbyggnad och Plåtslageri (lärling).

El- och energiprogrammet

Det väntas bli brist på utbildade inom el och energi på Gotland. På grund av hög efterfrågan av arbetskraft samt den pågående energiomställningen startade till 2025 inriktningen Energiteknik. Utbildningen ger kunskaper om drift och servicefunktioner inom branscherna för energi, miljö, vatten och processer. Bristen på handledare för elever inom Dator- och kommunikationsteknik äventyrar på sikt inriktningen.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för 2026 förblir oförändrat, med inriktningarna Dator- och kommunikationsteknik, Elteknik samt Energiteknik.

Fordons- och transportprogrammet

På Gotland prognostiseras brist på arbetskraft med fordonsutbildning. Skolverket bedömer därför att antalet erbjudna platser på fordons- och transportprogrammet bör utökas. Genom att transportinriktningen har etablerats vid en annan gymnasieskola på Gotland kan Skolverkets rekommendation anses vara uppfylld.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för 2026 förblir oförändrat, med inriktningarna Lastbil och mobila maskiner samt Personbil.

Försäljnings- och serviceprogrammet

Under de senaste två åren har efterfrågan på utbildningsplatser inom försäljnings- och serviceprogrammet varit hög, samtidigt som branschen har signalerat ett behov av personal. Mot denna bakgrund har antalet platser utökats, trots att detta avviker från Skolverkets rekommendationer.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för 2026 förblir oförändrat. Programmet saknar inriktningar.

Hotell- och turismprogrammet

Region Gotlands avdelning för hållbar tillväxt, liksom branschorganisationerna, bedömer att hotell- och turismprogrammet är av stor betydelse för den gotländska besöksnäringen. Det bör noteras att etableringsgraden på arbetsmarknaden för elever som fullföljt programmet är låg. Detta antas bero på att andelen säsongsarbeten är hög vilket gör att inkomstvillkoren för etablering inte uppfylls.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för 2026 förblir oförändrat. Programmet saknar inriktningar.

Industritekniska programmet

På Gotland bedöms det på sikt uppstå brist på arbetskraft med industriteknisk utbildning. För att möta arbetsmarknadens behov erbjuder Vuxenutbildningen utbildningar till plåt- och svetsmekaniker samt processoperatör. Eftersom dessa utbildningar är samlokaliserade med Wisbygymnasiet finns förutsättningar att framöver starta en motsvarande utbildning inom det industritekniska programmet på ungdomsgymnasiet. Gymnasieavdelningen har lämnat önskemål att Region Gotlands avdelning för hållbar tillväxt utreder frågan om etableringsbehov, målgrupp och inriktning utifrån lokala behov.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att frågan om en framtida etablering av industritekniska programmet utreds.

Naturbruksprogrammet

Det väntas bli brist på naturbruksutbildade på Gotland framöver. Skolverket bedömer därför att andelen erbjudna platser på naturbruksprogrammet bör öka. Ett avtal är upprättat mellan Region Gotland och Gotland Grönt Centrum som reglerar villkoren vid en utökning om vissa ekonomiska brytpunkter passeras.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för 2026 förblir oförändrat, med inriktningarna Djurvård, Hästhållning och Lantbruk.

Restaurang- och livsmedelsprogrammet

Enligt Statistikmyndigheten SCB förväntas det uppstå brist på restaurang- och livsmedelsutbildad arbetskraft på Gotland, även om säsongsvariationerna är stora. Region Gotlands avdelning för hållbar tillväxt anser att behoven är betydande. Det bör noteras att etableringsgraden på arbetsmarknaden för elever som fullföljt programmet är låg. Detta antas bero på att andelen säsongsarbeten är hög vilket gör att inkomstvillkoren för etablering inte uppfylls.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för 2026 förblir oförändrat, med inriktningarna Kök och servering samt Bageri och konditori.

VVS- och fastighetsprogrammet

Det finns risk för brist på utbildade inom VVS, drift, underhåll och energiteknik på Gotland framöver. Skolverket bedömer därför att andelen erbjudna platser inom VVS- och fastighetsprogrammet bör öka. På grund av begränsat antal apl-platser är en sådan utökning inte möjlig.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för 2026 förblir oförändrat, med inriktningarna VVS-installation och Ventilation (lärling).

Vård- och omsorgsprogrammet

Det väntas bli brist på vård- och omsorgsutbildade på Gotland framöver. Skolverket bedömer därför att andelen erbjudna platser inom vård- och omsorgsprogrammet bör öka. De som har läst programmet har en hög etableringsgrad på arbetsmarknaden och dessutom arbetar en hög andel inom ett yrke som matchar deras utbildning.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för 2026 förblir oförändrat. Programmet saknar inriktningar.

Ekonomiprogrammet

Övergången till högskola är relativt låg för utbildade från ekonomiprogrammet. Efterfrågan bland eleverna har sjunkit något de senaste åren. Skolverket rekommenderar en oförändrad organisation på programmet.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för 2026 förblir oförändrat, med inriktningarna Ekonomi och Juridik.

Estetiska programmet

Övergången till högskola är relativt låg för utbildade från estetiska programmet samtidigt som det väntas ett överskott på arbetskraft med högskoleförberedande utbildning som högsta utbildningsnivå. Skolverket rekommenderar därför en minskning av antalet utbildningsplatser på estetiska programmet. Svamac gör delvis en annan bedömning utifrån en diskrepans

mellan åldersavgångar och nyttillträdande bland konstnärer och musiker på Gotland.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för 2026 förblir oförändrat, med inriktningarna Bild och formgivning samt Musik.

Humanistiska programmet

Övergången till högskola är relativt hög för utbildade från humanistiska programmet. Skolverket bedömer därför att andelen platser inom programmet bör behållas på nuvarande nivå.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för 2026 förblir oförändrat, med inriktningen Språk.

Naturvetenskapsprogrammet

Övergången till högskola är relativt hög för utbildade från naturvetenskapsprogrammet. Skolverket bedömer därför att andelen platser bör följa elevernas efterfrågan.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för 2026 förblir oförändrat, med inriktningarna Naturvetenskap samt Naturvetenskap och samhälle.

Samhällsvetenskapsprogrammet

Övergången till högskolestudier är relativt låg bland elever som examinerats från samhällsvetenskapsprogrammet. Samtidigt prognostiseras ett överskott på arbetskraft vars högsta utbildningsnivå är högskoleförberedande gymnasieutbildning. Skolverket bedömer därför att programmet bör finnas kvar, men att andelen utbildningsplatser bör minskas.

Wisbygymnasiet erbjuder inom programmet en specialpedagogisk verksamhet för elever med autismspektrumtillstånd. Verksamheten har hittills haft få förstahandssökande, men antalet elever som tillkommer under pågående läsår har varit relativt högt. Inför gymnasievalet 2026 har utbildningen en egen sökkod.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för 2026 förblir oförändrat, med inriktningarna samhällsvetenskap, beteendevetenskap samt medier, journalistik och kommunikation. Vidare föreslås att den specialpedagogiska verksamheten fortsätter att erbjudas.

Teknikprogrammet

Övergången till högskola är relativt hög för utbildade från teknikprogrammet. Skolverket bedömer därför att andelen platser bör följa elevernas efterfrågan.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för 2026 förblir oförändrat, med inriktningarna Design och produktutveckling samt Teknikvetenskap.

Riksrekryterande yrkesutbildningar

Sjöfartsutbildningen

Sjöfartsutbildningen är en riksrekryterande yrkesutbildning med egna examensmål inom gymnasieskolan. Ett nära samarbete med Rederi AB Gotland säkerställer såväl kvalitet och utbildningsplatser som en framtida arbetsmarknad.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för 2026 förblir oförändrat, med inriktningarna Däck och Maskin.

Introduktionsprogrammen

De fyra introduktionsprogrammen är till för elever som inte är behöriga till ett nationellt program. Syftet är att ge eleverna möjlighet att komplettera sin behörighet, förbereda sig för vidare studier eller underlätta inträde på arbetsmarknaden. Utbildningen utformas utifrån en individuell studieplan och saknar nationellt fastställda programstrukturer och examensmål.

Det programinriktade valet (IMV) vänder sig till elever som saknar behörighet till ett nationellt program men uppfyller av Skolverket specificerade behörighetskrav. Utbildningen är inriktad mot ett specifikt nationellt program och ska leda till att eleven blir behörig att antas till det.

Yrkesintroduktion (IMY) är avsedd för elever som saknar behörighet till nationella program och behöver en utbildning med tydlig yrkesinriktning, antingen för att gå vidare till ett yrkesprogram eller för att underlätta inträde på arbetsmarknaden. Inom IMY erbjuds yrkesinriktade utbildningsspår i form av yrkespaket som är framtagna av Skolverket för att möta arbetsmarknadens behov. För läsåret 2026–2027 föreslås följande yrkespaket erbjudas: Betongarbetare (1 100 gymnasiepoäng), Djurskötare inom lantbruk (600 gymnasiepoäng), Elektroniktekniker bas (600 gymnasiepoäng) samt Vårdbiträde (800 gymnasiepoäng).

Individuellt alternativ (IMA) riktar sig till elever som behöver en mer flexibel och individuellt anpassad utbildning, ofta med inslag av grundskoleämnen, för att kunna gå vidare till annan utbildning eller till arbetsmarknaden.

Språkintroduktion (IMS) är till för nyanlända ungdomar i gymnasieåldern som behöver utbildning i svenska och andra grundskoleämnen för att kunna fortsätta sin utbildning i gymnasieskolan eller annan skolform.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att utbildningsutbudet för år 2026 kvarstår oförändrat och omfattar samtliga introduktionsprogram. Inom Yrkesintroduktion föreslås följande yrkespaket erbjudas: Betongarbetare, Djurskötare inom lantbruk, Elektroniktekniker bas samt Vårdbiträde.

Wisbygymnasiet Elitidrott

Wisbygymnasiet erbjuder, i samarbete med RF-SISU Gotland, två former av elitförberedande idrottsutbildningar:

- Nationellt godkänd idrottsutbildning (NIU)
- Lokal idrottsutbildning (LIU)

Nationellt godkänd idrottsutbildning (NIU) har en tydlig elitidrottskaraktär och syftar till att förbereda elever för en nationell idrottskarriär. Utbildningen omfattar 400 gymnasiepoäng och kan kombineras med samhällsvetenskapsprogrammet samt barn- och fritidsprogrammet.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att idrotterna fotboll och innebandy erbjuds 2026.

Lokal idrottsutbildningen (LIU) erbjuder ett bredare idrottsutbud. Utbildningen omfattar 200 gymnasiepoäng och kan kombineras med i stort sett samtliga program vid Wisbygymnasiet.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att idrotterna basket, fotboll, gymnastik, innebandy, ishockey, orientering och simsport erbjuds 2026.

Bedömning

Beslutet innebär att antalet utbildningsplatser, så långt det är möjligt, anpassas med hänsyn till både ungdomars efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Det säkerställer lika tillgång till gymnasieutbildning för flickor och pojkar och medför inga konsekvenser ur ett landsbygdsperspektiv. Vidare bidrar beslutet till en kostnadseffektiv organisation med goda förutsättningar att bedriva utbildning av hög kvalitet.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-09-22

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör

Peter Lerman
Avdelningschef Wisbygymnasiet

Bilaga 1. Förslag till utbildningsutbud 2026/27

Antalet utbildningsplatser beslutas efter gymnasievalet i februari.

Yrkesprogram/utbildningar	Inriktning	Kommentar
Barn- och fritidsprogrammet	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagogiskt och socialt arbete 	Erbjuder NIU
Bygg- och anläggningsprogrammet	<ul style="list-style-type: none"> • Anläggningsfordon • Husbyggnad • Plåtslageri (lärling) 	
El- och energiprogrammet	<ul style="list-style-type: none"> • Dator- och kommunikationsteknik • Elteknik • Energiteknik 	
Fordons- och transportprogrammet	<ul style="list-style-type: none"> • Personbil • Lastbil och mobila maskiner 	
Försäljnings- och serviceprogrammet		
Hotell- och turismprogrammet		
Naturbruksprogrammet	<ul style="list-style-type: none"> • Djurvård • Hästhållning • Lantbruk 	Inriktningssgaranti
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	<ul style="list-style-type: none"> • Kök och servering • Bageri och konditori 	
Sjöfartsutbildningen	<ul style="list-style-type: none"> • Däck • Maskin 	Riksrekryterande
VVS- och fastighetsprogrammet	<ul style="list-style-type: none"> • VVS-installation • Ventilation (lärling) 	Inriktningssgaranti
Vård- och omsorgsprogrammet		

Högskoleförberedande program	Inriktning	Kommentar
Ekonomiprogrammet	<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomi • Juridik 	
Estetiska programmet	<ul style="list-style-type: none"> • Bild och formgivning • Musik 	Inriktningssgaranti
Humanistiska programmet	<ul style="list-style-type: none"> • Språk 	
Naturvetenskapsprogrammet	<ul style="list-style-type: none"> • Naturvetenskap • Naturvetenskap och samhälle 	
Samhällsvetenskapsprogrammet	<ul style="list-style-type: none"> • Samhällsvetenskap • Beteendevetenskap • Medier, journalistik och kommunikation 	Erbjuder NIU

Samhällsvetenskapsprogrammet Specialpedagogisk verksamhet		Särskild undervisningsgrupp
Teknikprogrammet	<ul style="list-style-type: none">• Design och produktutveckling• Teknikvetenskap	